

İçel Dergisi

<http://publish.mersin.edu.tr/index.php/icel>

e-ISSN: 2791-8599

İç-İl (İçel)'İN İdari Durumu

Koray Gidirislioglu

Mersin Üniversitesi, Silifke Uygulamalı Teknoloji Yüksekokulu, Mersin, Türkiye, kgidirislioglu@mersin.edu.tr

Kaynak Göster: Gidirislioglu, K. (2021). İç-İl (İçel)'İN İdari Durumu. İçel Dergisi, 1(1), 07-12

Anahtar Kelimeler

İçel
Silifke
Mersin
İdari durum

Araştırma Makalesi

Geliş: 11.09.2021
Kabul: 15.10.2021
Online: 15.12.2021

Öz

19.yüzyıla kadar geçen süreçte belli dönemlerde Kıbrıs'a, Konya'ya ve Adana'ya bağlandığını gördüğümüz sancağın merkezi genellikle Silifke olmuştur. I. Dünya Savaşı'nın ardından Çukurova'nın Fransızlar tarafından işgal edilmesiyle İçel sancağı Adana'dan ayrılarak tek başına bağımsız bir sancak haline gelmiş, yeni oluşturulan İçel sancağının merkezi ise Silifke olmuştur. 1924 yılında sancak kuruluşlarının tamamen kaldırılması ile vilayet deyimini kullanılmaya başlanmış, İçel sancağı da İçel vilayetine dönüşmüştür. Sancağının merkezi Silifke olmuş, Mut, Gülnar ve Anamur ise Silifke'ye bağlanmıştır. 1933 yılında ise çeşitli sebeplerle Mersin vilayetiyle İçel vilayetinin birleştirilmesine karar verilmiş, Mersin merkez olmak üzere İçel vilayeti kurulmuştur. Silifke ise İçel vilayetine bağlı bir ilçe konumuna düşürülmüştür. 1830'lu ve 1840'lı yıllarda İçel sancağının idari yapısını incelediğimizde herhangi bir kazaya bağlı olan köyler zaman zaman başka bir kazaya bağlanabilmiş, bazen de kazaların statüsü değişerek kazalar nahiye durumuna düşebilmiştir. Ayrıca aşiret veya cemaat olup konar-göçer bir yaşam süren ahalinin daha sonraları aşiret/cemaat isimlerinin köy ismi olarak kayıtlarda yer aldıkları görülmüştür.

Governing Structure of İçel

Keywords

İçel
Silifke
Mersin
Governing Structure

Research Article

Received: 11.09.2021
Accepted: 15.10.2021
Online: 15.12.2021

Abstract

Center of Flag which was connected to Cyprus, Konya, Adana until the 19. century was generally Silifke. İçel became a independent flag after Çukurova was occupied by French and new center of İçel became Silifke. As flag establishments were completely abrogated in 1924, province was used and İçel flag turned into İçel province. Center of flag became Silifke and Anamur, Gülnar and Mut were connected to Silif ke. In 1933, it was decided that Mersin province and İçel province were united. İçel became province and Mersin became the center of the province.In 1933, Silifke were made a county connected to İçel province. When we examine the governing structure of İçel, we can see that any villages connected to a township were connected to another township and sometimes statue of townships changed. They turned into a sub-strict. Also We can see that communities who lived as tribe/congregation take part as a village statue in the records.

1. GİRİŞ

Silifke, 1472 yılında Fatih Sultan Mehmet'in vezirlerinden olan Gedik Ahmet Paşa tarafından Karaman Beylerinden Mehmet Bey'in elinden alınarak Osmanlı topraklarına katılmıştır (Darkot, 1993: 930). Osmanlı idaresine geçen Silifke ve çevre yerleşim merkezleri İç-il adıyla sancak olarak teşkilatlandırılıp Karaman Eyaletine bağlanmıştır (Çelik, 2009: 201). Osmanlı Devleti İç-il (İçel)¹ bölgesinde tam olarak 1483'te hâkimiyet sağlayabilmiş, Silifke ise 1487 yılından itibaren Karaman eyaletine bağlı İçel sancağının merkezi olmuştur (Tekindağ, 1993: 647). Bu tarihten 19.yüzyıla kadar geçen süreçte belli dönemlerde Kıbrıs'a, Konya'ya ve Adana'ya bağlanan İçel sancağının merkezi genelde Silifke'dir (Çelik, 2009: 201). 19.yüzyılın başlarında yeniden sancak biçiminde örgütlendiğini gördüğümüz İçel'in sancak merkezi bu sefer Ermenek olmuştur. İçel sancağı 1811 yılında Konya, 1831'de Adana ve 1840'ta tekrar Konya vilayetine bağlanmıştır. Silifke bu tarihlerden 1869/1870 yılı sonuna kadar Ermenek merkezli İçel sancağına bağlı bir kaza olma durumunu sürdürmüştür. 1871-1872 yılları içinde sancağın merkezi Ermenek'ten Silifke'ye aktarılmıştır (Yalçın, 2004: 8-9).

1830'lu yıllarda Konya vilayetine bağlı İçel sancağının 13 kazası bulunmaktadır. (BOA, NFS.d 3863: 5). 1840'lı yıllarda ise İçel sancağına bağlı olan Evkaf ve Cebel kazaları Silifke'nin birer bölgesi durumuna gelmesi sancağa bağlı kaza sayısında bir düşüş olmasına neden olmuştur (Alp, 2020: 19). 1830-1845 yılları arasındaki nüfus ve temettuat defterleri incelendiğinde sancaktaki bazı köy, aşiret ve cemaatlerin günümüze gelindiğinde bir kısmının isimlerinin değiştiği ayrıca kazalardan birine bağlı olan köylerin zamanla diğer bir kazaya bağlanabildiği görülmektedir. Bu durumun bir sonucu olarak kazaların statüsü zamanla değişebildiği gibi kaza olan birimler de zamanla nahiye statüsüne düşebilecektir. Ayrıca aşiret veya cemaat olup konar-göçer bir yaşam süren ahalinin aşiret/cemaat isimlerinin zamanla köy ismi olarak kayıtlarda yer aldıkları da görülmüştür.

1878 yılında İçel sancağında bulunan 6 kaza ve buralara bağlı 4 nahiye vardır. Bu yıl köy sayısı 223 olarak kaydedilmiştir (H.1295/M.1878 Yılı ODS [Osmanlı Devlet Salnamesi]: 400). 1889-1892 yıllarında Silifke'de 36, Ermenek'te 63, Mut'ta 74, Gülnar'da 52 ve Anamur'da 96 köy bulunmaktadır. Bu yıllarda İçel sancağı Ermenek, Mut, Gülnar, Anamur ve sancak merkezi Silifke kazaları ile 6 nahiye ve 321 köyden meydana gelmektedir. Silifke sancak merkezi olarak geçmektedir. (H.1306/M.1889 Yılı ODS: 587-589; H.1309/M.1892 Yılı ODS: 609-611). 1897-1901 yılında İçel sancağındaki kaza sayısı 4, nahiye sayısı 6 ve köy sayısı 277'dir. Bu yıl İçel sancağının köy sayısında değişiklikler olmuştur (H.1315/M.1897 Yılı ODS: 443; H.1319/M.1901 Yılı ODS: 598-599). 1904 yılında sancaktaki toplam köy sayısı 254'e düşmüştür (H.1322/M.1904 Yılı ODS: 684-685).

Çukurova'nın I. Dünya Savaşı'nın ardından Fransa tarafından işgal edilmesiyle İçel sancağının Adana'dan ayrılarak bağımsız bir sancak haline geldiği görülmektedir. Yeni oluşturulan İçel sancağının merkezi Silifke olmuş, Mut, Gülnar ve Anamur ise Silifke'ye bağlanmıştır (Temiz, 2016: 280). Ermenek kazasının 1919 yılında İçel sancağından ayrılarak Konya vilayetine bağlanmasıyla da İçel sancağına bağlı kaza ve köy sayısında azalmalar meydana gelmiştir. 1924 yılında sancak kuruluşlarının kaldırılmasıyla beraber valilik ifadesi kullanılmaya başlandığını İçel sancağının da İçel vilayeti haline dönüştüğü görülmektedir. Ancak İçel yani Silifke bu özelliğini fazla koruyamamış ve belirli nedenlerden dolayı 1933 yılında vilayet statüsünden kaza konumuna düşürülmüştür. 20 Mayıs 1933 tarihinde 2197 sayılı kanunla İçel ve Mersin vilayetleri birleştirilerek merkezi Mersin olmak üzere İçel vilayeti teşkil edilmiştir (Resmî Gazete, 27 Mayıs 1933: 2510).

Başbakanlık Osmanlı/Cumhuriyet arşivleri ve özellikle salnamelerden faydalanılarak hazırlanan çalışmamız Osmanlı Devleti'nde bir sancak kuruluşu olan İçel'in idari yapısını ve zaman içerisinde gerçekleşen değişiklikleri ortaya koymayı amaçlamıştır.

2. İÇEL (SİLİFKE) SANCAĞININ/VİLAYETİNİN İDARİ DURUMU

1830'lu yıllarda Konya vilayetine bağlı İçel sancağının 13 kazası bulunmaktadır. Bu kazalar; Ermenek, Nevahi, Zeyne, Sinanlı, Evkaf, Karataş, Cebel, Silifke, Gülnar, Anamur, Selenti, Mut ve Sarıkavak'tır (BOA, NFS.d 3863: 5). 1840'lı yıllarda ise İçel sancağına bağlı olan Evkaf ve Cebel kazaları Silifke'nin birer bölgesi durumundadır (Alp, 2020: 19). Bu durumda sancağa tabi olan kaza sayısında bir düşüşe neden olmuştur. Nüfus ve temettuat defterleri incelendiği zaman sancaktaki bazı köy, aşiret ve cemaatlerin günümüze geldiğinde isimlerinin değiştiği ve aynı zamanda 1830'lu ve 1840'lı yıllarda yukarıda bahsi geçen kazalardan birisine bağlı olan köylerin daha sonraki yıllarda başka bir kazaya bağlandığı görülmektedir. Kazaların da statüsü değişmiş ve kazadan nahiye durumuna düşmüşlerdir. Ayrıca aşiret veya cemaat ismi altına kaydedilen ahalinin daha sonraki yıllarda aşiret ve cemaatlerinin bir köy ismi olarak kayıtlarda yer aldığı görülür. Örneğin 1830-1838 yıllarında Mut kazasına bağlı olan köy sayısı 22'dir (BOA, NFS.d 3640: 63-66; NFS.d 3648: 162-163; NFS.d 3669; NFS.d 3670). Bu köylerin yanı sıra kazada 4 tane de Yörük cemaati bulunmaktadır (BOA, NFS.d 3650: 68-90). 1840'lı yıllarda ise kazada bulunan Yapıntı, Ozan köylerinin Kocac cemaati/köyü içinde ve Mutviranı köyünün de Karadiken köyü içindeki nüfusa dahil edildikleri görülmektedir (BOA, NFS.d 3671). Bu da bahsi geçen yıllarda kazaya tabi olan köy sayısının azalmasına doğal olarak da sancağın toplam köy sayısında bir düşüşe neden olmuştur. Bunun dışında Mut kazasındaki 4 cemaatin 1840 yılı nüfus defteri ile 1845 yılındaki temettuat defterinde bir köy olarak

¹ Bundan sonraki kısımlarda İç-il yerine İçel ifadesi kullanılacaktır.

kaydedildikleri görülür (BOA, NFS.d 3671; BOA, ML.VRD.TMT.d 10498). Bu da bahsi geçen yıllarda bu cemaatlerin tamamen olmasa da yerleşik düzene geçip köy statüsü kazandıklarının bir göstergesidir.

1872 yılında İçel sancağının merkezi olan Silifke'nin Cebel, Keşli, Bolacalı ve Merkez olmak üzere 4 nahiye ve 38 köyden oluştuğu kayıtlıdır (H.1289/M.1872 Yılı Adana Vilayet Salmamesi [AVS]: 102).

1889/1890 yıllarında sancak merkezi olan Silifke'nin Yağda, Ayaş ve Bolacalı adında üç nahiyesi ve bu nahiyelerden Yağda'nın 17, Ayaş'ın 13 ve Bolacalı'nın 6 köyü olmak üzere Silifke'ye toplamda bağlı olan 36 köy bulunmaktadır (1306/1889 Yılı ODS: 587). Ermenek, Nevahi nahiyesinden ve 63 köyden oluşmaktadır. Mut'a tabi nahiye belirtilmemiş ve sadece 74 köyünün olduğu kaydedilmiştir. Gülnar, Anaypazarı nahiyesi ve 52 köyden, Anamur ise Selenti nahiyesi ile 96 köyden müteşekkildir (1306/1889 Yılı ODS: 587-589). Bu yıl İçel sancağı 4 kaza, 6 nahiye ve 321 köyden oluşmaktadır. 1892 yılında sancaktaki kaza, köy ve nahiye sayısında herhangi bir değişiklik olmamıştır (H.1309/M.1892 Yılı ODS: 609-611).

1897 yılına gelindiği zaman kaza ve kazaya bağlı nahiyelerin aynı ancak köy sayılarında değişiklik olduğu görülmektedir. Silifke ve Gülnar'daki köy sayısı aynı iken Ermenek'te köy sayısı 47'ye, Mut'ta 65'e ve Anamur'da 77'ye düşmüştür. (H.1315/M.1897 Yılı ODS: 443). 1901 yılında İçel sancağındaki kaza, nahiye ve köy sayıları aynı olup, sancağın toplam köy sayısı 277'dir (H.1319/M.1901 Yılı ODS: 598-599). 1904 yılında Gülnar'daki köy sayısı 29'a düşmüş olup, diğer kazalardaki köy sayısı 1901 yılındaki ile aynıdır. 1906 yılında sancaktaki toplam köy sayısı 254'e düşmüştür (H.1322/M.1904 Yılı ODS: 684-685; H.1324/M.1906 Yılı ODS: 820-821).

Ermenek kazasının 1919 yılında İçel sancağından ayrılıp Konya'ya bağlanması üzerine İçel sancağının sancak merkezi olan Silifke ile Mut, Gülnar ve Anamur olmak üzere dört kazası kalmıştır. Sancağın toplam köy sayısı Ermenek'in sancaktan ayrılması üzerine 204'e düşmüştür (R.1326/M.1910 Yılı ODS: 532-533). Bir süre sonra sancağa tabi olan kazalardaki köylerin sayılarında değişikliklerin olduğu görülmektedir. 1926/1927 yılında İçel kaza merkezi olan Silifke'nin Yağda, Ayaş ve Taşucu isminde üç nahiyesi ve 103 köyü, Mut kazasının Sarıkavak nahiyesi ile 70 köyü, Gülnar kazasının Gilindire ve Ovacık nahiyeleri ile 50 köyü ve Anamur kazasının 52 köyü bulunmaktadır (1926/1927 Yılı TCDS: 702).

1927/1928 yılında Silifke'nin nahiye ve köy sayısında bir değişiklik olmamıştır. Mut kazasının nahiyesi aynı iken köy sayısı bu yıllarda 53'e düşmüştür. Gülnar kazasının nahiyeleri yine aynı olup bu yıllarda köy sayısı 49'e düşmüştür. İçel vilayet merkezi ile buraya bağlı olan yerlerde toplam 276 köy bulunmaktadır (1927/1928 Yılı TCDS: 694). 1928/1929 yılında Silifke kazası merkezinin Taşucu, Yağda ve Ayaş nahiyeleri ile 107 köy, Gülnar kazasının Ovacık ve Gilindire nahiyeleri ile 50 köyü, Mut kazasının Sarıkavak nahiyesi ile 54 köyü ve Anamur kazasının 76 köyü vardır (1928/1929 Yılı Türkiye Cumhuriyeti Devlet Yıllığı [TCDY]: 346)

İçel ve Mersin bölgesindeki idari yapılanmada 1933 yılına kadar Osmanlı son dönemindeki düzenini koruduğunu görmekteyiz. 20 Mayıs 1933 tarihinde 2197 sayılı kanun ile İçel ve Mersin vilayetleri birleştirilerek merkezi Mersin olmak üzere "İçel" vilayeti teşkil edilmiştir. İçel vilayeti merkezi olan Silifke; vilayet merkez kazası mülhakatını ihtiva eden "Silifke kazasının" merkezi haline konulması kabul edilmiştir. Bu haber 27 Mayıs 1933 tarihli Resmî Gazetede yayınlanmıştır (Resmî Gazete, 27 Mayıs 1933: 2510).

3. 1928 YILINDA SİLİFKE'DEKİ NAHİYELER VE KÖYLERİ

Silifke Merkez Nahiyesi; İmamalı, Ortaviran, Evkafçiftlik, Ovacık, İdemli, Bayındır, Bağçedere, Bağçe, Bozkır, Boynuinceli, Persenti, Tekfur, Tekfurkoyuncu, Çavuşbucağı, Çatak, Çiftlik, Cılbayır, Çeltikçi, Harkarası, Demircili, Reçpli, Senir, Sabak, Sökün, Sultanibozkır, Seydili, Savaşçı, Tozara, Kargıcak, Kabasakal, Atikmahallesi, Karaböcülü, Karahacılı, Karadedeli, Karakaya, Kızılisalı, Kavak, Kıca, Keban, Keşlitürkmenli, Gülümpeşe, Kepez, Kürtler, Gündüzler, Nasrullah, Nuri (Nuru) ve Yenisu isimli 47 köyden meydana gelmektedir.

Ayaş Nahiyesi; Ayaş, Oluk, Türkmenuşağı, Türkmenli, Canbazlı, Hacıömerli, Hasanaliler, Hüseyinler, Sömek, Şahmurlu, Sarıaydın, Tırtar, Küre, Mağara, Karaahmetli, Kızılgeçit, Viran ve Yeğenli isimli 18 köyden meydana gelmektedir.

Taşucu Nahiyesi; İmamuşağı, İmambekirli, Işıklı, Burunucu, Bolaca Tahtacıyanı, Bolacalıkoyuncu, Çetrevilli, Çadırılı, Taşucu ve Tosmorlu isim 10 köyden meydana gelmektedir.

Yağda Nahiyesi; Arslanlı, Avgadı, Erdemli, Elbeyli, İğdir, Çerçili, Hüsametli, Sarıkaya, Taburili, Karakeşli, Koramşalı, Kocahasanlı, Kayacı, Gücüş, Güzeloluk, Küstülü, Güneyli, Veyselli, Yağdakoyuncu ve Yağda isimli 20 köyden meydana gelmektedir (*Son Teşkilat-ı Mülkiyede Köylerimiz Adları (Köylerimiz 1928): 359-361*).

4. 1925-1929 YILLARI ARASINDA İÇEL VİLAYETİNDE GÖREVLİ MEMURLAR

Yönetsel bölüşümün en büyük parçası olan vilayette, yürütme gücünün en üstünde her zaman nezaretin vekili ve sorumlusu olan ve taşrada mutasarrıf ve kaymakamın, merkez sancakta ise maliyeden maarife, zabıtan sınıhiye idari şubeleri dolduran memurların amiri konumunda bir vali bulunmaktadır. (Bozkurt, 2018: 41) Silifke vilayet olması hasebiyle bir vali bulunmaktaydı. Aşağıdaki tabloda da görüleceği üzere Silifke (İçel) vilayetinin

valisi Mehmet Fahri Bey'dir. Kazalarda idarenin başında kaymakamlar bulunmaktadır. Bu görevlilerin dışında defterdar, mal müdürü, müftü, mahkeme görevlileri, kurum ve kuruluş müdürleri vb. görevliler bulunmaktadır. Vilayet konumunda olan yerlerde görevli memur sayısı kazalara nazaran daha fazla olmaktadır. Kazalarda belirli kademelerde görevlilerin bulunduğu görülmektedir.

Tablo 1. İçel (Silifke) Vilayeti Görevlileri (1925-1929)

Memuriyet	İsim ve Yıl			
	1925/1926	1926/1927	1927/1928	1928/1929
Vali	Mehmet Fahri Bey	Mehmet Fahri Bey	Mehmet Fahri Bey	-
Defterdar	Kâmil Bey	Kâmil Bey	Sabri Bey	Sabri Bey
Tahrirat Müdürü	Kâmil Bey	Kâmil Bey	Kâmil Bey	Kâmil Bey
Müftü	Mehmet Emin Efendi	Mehmet Emin Efendi	Mehmet Emin Efendi	Mehmet Emin Efendi
Asliye Mahkemesi Reisi	Ali Rıza Bey	Ali Rıza Bey	Ali Rıza Bey	Ahmet Bey
Mahkeme-i Müddei umumisi	Abdülkadir Bey	Abdülkadir Bey	Abdülkadir Bey	Abdülkadir Bey
Mahkeme-i Asliye Müddei umumisi	Selahaddin Bey	-	-	-
Müddei Umumi Muavini		Hasan Bey	İsa Ruhi Bey	İsa Ruhi Bey
Mahkeme-i Asliye Azaları	Mehmet Şükrü Bey ve Nazif Bey	Mehmet Şükrü Bey ve Nazif Bey	İhsan Bey ve Ahmet Vefik Bey	Haydar Bey
Mahkeme-i Asliye Azası Mülazımları	Mehmet Hilmi Bey ve İbrahim Ethem Bey	Mehmet Hilmi Bey ve Tevfik Bey	Hilmi Bey	Hilmi Bey
Müstantik	Yakup Kadri Bey	Faik Bey	Faik Bey	Faik Bey
Jandarma kumandanı Binbaşısı	Ömer Naci Bey	Hüseyin Bey	Hüseyin Bey	Ferit
Muhasebe-i Hususiye Müdürü	-	Ahmet Rifat Bey	-	-
Sihhiye ve Muavenet-i İçtimaiye Müdürü	Nazım Muhyiddin Bey	Doktor Hilmi Bey	Şahap Bey	Şahap Bey
Baytar Müdürü	Yusuf Ziya Bey	Şemsettin Bey	-	Şemsettin Bey
Nüfus müdürü	Hacı Osman Bey	Hacı Osman Bey	Hüseyin Sıtkı Bey	Hüseyin Sıtkı Bey
Tapu müdürü	Hüseyin Mahir Bey	Hüseyin Mahir Bey	Hüseyin Mahir Bey	Hüseyin Mahir Bey
Orman Müdürü	Mustafa Refik Bey (Vekil)	Abdurrahman Bey (Vekil)	Cafer Sadık Bey	Halil Bey
Posta ve Telgraf Müdürü		Hulusi Bey	-	Hasan Bey
Eytam Müdürü	Müctebi Bey	Müctebi Bey	-	-
Baş Mühendis	Behram Kanber Bey	Behram Münir Bey	-	-
Muhasebe Mümeyyizi	-	Mustafa Bey	-	-
Varidat Mümeyyizi	-	İlyas Bey	-	-
Ziraat Memuru	-	Halit Murat Bey	Halit Murat Bey	-
İskân Memuru	-	İbrahim Bey	İbrahim Bey	-
Belediye Reisi	-	Halil Bey	Halil Hilmi Bey	Halil Hilmi Bey
Polis Başkomseri	-	-	Osman Neşet Bey	Osman Neşet
Maarif Müdürü	-	-	Şevket Bey	Nazif Bey
Ticaret Odası Reisi	-	-	Sami Bey	
Muhasebeci Hususiye Müdürü	-	-	Ahmet Rifat Bey	Ahmet Rifat Bey
Merkez Hükümet Tabibi	-	-	Hasan Ali Bey	Hasan Ali Bey

Kaynak: 1925/1926 Yılı TCDS: 509; 1926/1927 Yılı TCDS: 706; 1927/1928 Yılı TCDS: 704; 1928/1929 Yılı TCDY: 353.

5. İÇEL VE MERSİN VİLAYETLERİNİN İÇEL İLİ ADI ALTINDA BİRLEŞTİRİLMESİ İLE SİLİFKE'NİN VİLAYET MERKEZİ KONUMUNDAN ÇIKARILMASI

Bazı vilayetlerin kaldırılması ve bazılarının birleştirilmesi hakkında Dahiliye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 19.03.1933 tarihli toplantısında Büyük Meclise (TBMM) sunulması kararlaştırılan kanun layihası icap eden sebepleriyle Başvekil İsmet tarafından sunulmuştur.

Bazı vilayetlerin kaldırılması ve bazı vilayetlerin birleştirilmesi hakkında 1/575 numaralı kanun tasarısı gerekli sebepleri aşağıdaki gibidir:

Madde 1: İçel vilayetinin merkezi bulunan Silifke 700 haneli bir kasabadır. Nüfusunun azlığı ve mevkiinin kabiliyetsizliği dolayısıyla iktisadi ve ticari sahalarda bir vilayet merkezi derecesine terakki ve inkişaf edememiştir. Vilayetin umumi nüfusu 91.032 yüzölçümü 9.445 kilometre murabbai ve umumi varidatı 302.655 liradır.

Yakınında Taşucu İskeleyi mevcut ise de iskelenin hiçbir ticari ehemmiyeti yoktur. İçel Vilayeti ithalat ve ihracatını iç vilayetlerimizden bir kısmının ise iskeleyi olan Mersin'den temin etmektedir. Gerek nüfusunun ve varidatının azlığı ve gerekse iktisadiyatının durgunluğu itibarıyla İçel vilayeti bir vilayet evsafını haiz değildir.

Madde 2: İki kazadan ibaret olan Mersin vilayetinin mesahası ve nüfusu pek az olduğundan bugünkü teşkilatıyla bir vilayet evsafını haiz bulunmamaktadır.

Binaenaleyh ayrı ayrı sebeplerden birer vilayet evsafını haiz olmayan bu iki vilayetin birleştirilerek merkezi Mersin olmak üzere İçel vilayetinin teşkili, İçel vilayetinin merkezi olan Silifke'nin kaza haline konulması. (Zabıt Ceridesi, 20.3.1933:174)

20 Mayıs 1933 tarihinde İçel ve Mersin vilayetleri birleştirilerek merkezi Mersin olmak üzere "İçel" vilayeti teşkil edilmiştir. İçel vilayeti merkezi olan Silifke; vilayet merkez kazası mülhakatını ihtiva eden "Silifke kazasının" merkezi haline konulması kabul edilmiştir. Bu haber 27 Mayıs 1933 tarihli Resmî Gazetede yayınlanmıştır (Resmî Gazete, 27 Mayıs 1933: 2510).

6. SONUÇ

1830'lu yıllarda Silifke on köyden meydana gelmekte iken, 1838/1840 yıllarında Evkaf ve Cebel'in birer bölge durumuna düşmesi ve Silifke'ye bağlanması üzerine Silifke'deki köy sayısında artış olmuştur. 1880/1890 yıllarında sancak merkezi olan Silifke'nin üç nahiyesi ve toplamda 36 köyü, Cumhuriyet döneminde ise yine üç nahiyesi olup ancak bu yıllarda Silifke'deki köy sayısı 103 olmuştur. Bu durumda sancakta bulunan kazalar ve Silifke başta olmak üzere idare yapıda birtakım değişikliklerin olduğunu kaza statüsünde olan yerlerin nahiye durumuna ve hatta günümüzde bahsi geçen yerlerin bir köy adı olarak kayıtlarda yer aldığı görülmektedir. 1924-1933 yılları arasında vilayet merkezi olan Silifke'nin temel geçim kaynağının tarım ve hayvancılığa dayanması nüfusunun azlığı, bulunduğu bölgenin coğrafi konumunun ticari ve sanayi alanında gelişmelere elverişli olmaması, Silifke'ye yakın Taşucu Limanı'nın hiçbir ticari ehemmiyeti olmaması, büyük kentlere bağlı olmanın yararlılığı gündeme getirmiş bunun sonucunda İçel vilayeti ile Mersin vilayetinin birleştirilmesine karar verilmiştir. 20 Mayıs 1933 tarihinde Bakanlar Kurulu kararıyla Mersin vilayetiyle İçel vilayeti birleştirilerek merkez Mersin olmak üzere İçel vilayeti kurulmuştur. İçel vilayetinin merkezi olan Silifke ise ilçe konumuna düşürülmüştür.

ÇATIŞMA BEYANI

Herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

KAYNAKÇA

20 İlkteşrin 1935 Genel Nüfus Sayımı (1935) Ankara: Ulus Basımevi.

Adana Vilayet Salnameleri, H.1289/M.1872

Adana Vilayet Salnameleri, H.1293/M.1876

Adana Vilayet Salnameleri, H.1294/M.1877

Adana Vilayet Salnameleri, H.1299/M.1882

Adana Vilayet Salnameleri, H.1308/M.1890

Adana Vilayet Salnameleri, H.1312/M.1894

Adana Vilayet Salnameleri, H.1318/M.1900

Alp, S. (2020). *Nüfus Defterlerinde Silifke (1830-1840)*. İstanbul: Paradigma Akademi Yayınları.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Maliye Nezareti Varidat Temettuat Defterleri (ML.VRD.TMT.d) Numara: 10498; 10570.

Bozkurt, İ. (2018). *Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Mersin Tarihi (1847-1928)*. Mersin: Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları.

Çelik, Ş. (2009) "Silifke". *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, TDV Yayınları, İstanbul, (C.37), 200-202.

Çınar, H.-Kıvrım İ. (2016). *1842 Tarihli Çubuk Kazası Nüfus Defteri*. Ankara: Çubuk Belediyesi Yayınları.

Çimen, A. (2012). "Sayım, Kayıt Düzeni ve Teşkilatlanma Açısından Osmanlı'da Nüfus Hizmetleri", *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. (14), 183-216.

Darkot, B. (1993). "İçel". *İslam Ansiklopedisi*. MEB Yayınları, (C.V), 930.

Karal, E.Z. (1995). *Osmanlı İmparatorluğunda İlk Nüfus Sayımı 1831*. Ankara: Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü Matbaası.

Konya Vilayet Salnamesi, H.1286/M1869

Osmanlı Devlet Salnameleri, H.1295/M.1878

Osmanlı Devlet Salnameleri, H.1306/M.1889

Osmanlı Devlet Salnameleri, H.1309/M.1892

Osmanlı Devlet Salnameleri, H.1315/M.1897

Osmanlı Devlet Salnameleri, H.1319/M.1901

Osmanlı Devlet Salnameleri, H.1322/M.1904

Osmanlı Devlet Salnameleri, H.1324/M.1906

Osmanlı Devlet Salnameleri, R.1326/M.1910

Resmî Gazete, 27 Mayıs 1933.

Son Teşkilat-ı Mülkiyede Köylerimizin Adları (1928). İstanbul: Hilal Matbaası Yayınları.

TBMM Arşivi, Zabıt Ceridesi, C.13, Sıra No:174, Tarih: 20.03.1933.

Tekindağ, Şahabettin (1993). "Silifke". *İslam Ansiklopedisi*, MEB Yayınları, İstanbul, (C.X), 647.

Temiz, G. (2016). "Silifke Tarihi", Editör Muhammed Saygın, *Kent Stratejisi Silifke*. Konya: Eğitim Yayınevi.

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Salnameleri/Yıllığı, 1925/1926

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Salnameleri/Yıllığı, 1926/1927

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Salnameleri/Yıllığı, 1927/1928

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Salnameleri/Yıllığı, 1928/1929

YALÇIN, A. (2004). *Geç Devir Osmanlı Silifke'si (1860-1904)*. Silifke: Taşucu Belediyesi Yayınları.